

Kościoły na starówce

Katedra św.św. Janów

Toruńska katedra św.św. Janów Chrzciciela i Ewangelisty jest najstarszą świątynią gotycką na ziemi chełmińskiej, której początki związane są z momentem nadania Toruniowi praw miejskich w 1233 r. Budowę kościoła farnego rozpoczęto zaraz po translokacji miasta na dzisiejsze miejsce (1233-1236), budując najpierw prezbiterium, a następnie korpus nawowy. Pod koniec XIII stulecia przystąpiono do wznoszenia trójnawowego korpusu kościoła, który był niższy i węższy od obecnego. W ciągu XIV i XV w. świątynię powiększono. Osiągnęła ona wówczas długość ponad 56 m, a wysokość wnętrza ponad 27 m. W 1406 r. runęła nieznana nam wieża, po czym niezwłocznie przystąpiono do budowy nowej, którą zakończono na wysokości 52 m. Na wieży zawieszono potężny dzwon o wadze ponad 7 ton, który odlany został w Toruniu w 1500 r. Dzwon nosi nazwę "Tuba Dei" czyli "Trąba Boża", zaliczany jest on do największych dzwonów w Polsce - posiada średnicę 2,17 m. W okresie luteraniskim kościół służył innowiercom, którzy pobielili wnętrze świątyni, zakrywając malowidła ściennie. Wystrój wnętrza głównie z okresu barokowego. W kościele zachowała się chrzcielnica gotycka z XIII w., przy której został ochrzczony Mikołaj Kopernik.

Kościół św. Jakuba

Kościół św. Jakuba należy do największych i najpiękniejszych świątyń gotyckich w Polsce. Pochodzi z XIV w., był kościołem farnym dla dawnego Nowego Miasta Torunia. Jego budowę rozpoczęto w 1309 r., o czym informuje gotycki napis na żółtej i zielonej glazurowanej cegle obiegającej prezbiterium. Budowę zakończono w 1350 r. Kościół ten różni się od innych toruńskich świątyń gotyckich swym bazylikowym układem (nawy boczne niższe niż nawa główna). Przy jego budowie zastosowano łuki odporowe, które ciężar dachu i sklepienia przenoszą na przypory naw bocznych. Świątynia ta posiada wiele elementów ozdobnych w postaci sterczyn, blend i cegły glazurowanej. Wieża ma wysokość 49 m, a nakrywający ją podwójny dach siodłowy pochodzi z drugiej połowy XV w. Wnętrze zostało pobielone w okresie luterańskim (1557-1667), częściowo odkryte w latach 30. XX w. Wyposażenie głównie z XVIII w. - zachowały się dwie figury gotyckie Matki Boskiej i kilka średniowiecznych krucyfiksów pochodzących z dawnego kościoła dominikańskiego.

Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny

Kościół pofranciszkański, sięga swymi początkami pierwszej połowy XIII w. W drugiej połowie XIV w. kościół został gruntownie przebudowany. Powstała wówczas murowana, trójnawowa, halowa świątynia o długości 60 m i wysokości naw ok. 27 m. Wydłużone prezbiterium otrzymało tę samą wysokość co korpus nawowy. Zgodnie z regułą zakonów żebraczych, do których należał zakon franciszkański, kościół ten nie posiada potężnej wieży, lecz trzy małe sygnaturki wzniesione nad prezbiterium od strony wschodniej. Wnętrze bogato zdobione polichromiami o tematyce religijnej z XIV w. Z okresu franciszkańskiego pochodzą dębowe stalle i empora, natomiast z okresu luterańskiego (1577-1774) - organy, ambona i większość epitafiów zawieszonych na ścianach kościoła. Po lewej stronie, w ścianie przy głównym ołtarzu, znajduje się miejsce spoczynku księżniczki Anny Wazówny, siostry króla Zygmunta III Wazy. Jej mauzoleum pochodzi z 1636 r. Po 1724 r. kościół był we władaniu ojców bernardynów, aby od XIX w. służyć jako parafialny, którą to funkcję pełni do chwili obecnej. Z czasów bernardyńskich pochodzą ołtarze boczne, ołtarz główny (1731 r.) oraz łuk tęczowy. Stojące niegdyś przy kościele średniowieczne zabudowania

klasztorne zostały zniszczone w początkach XIX w. Konserwatorzy, którzy w ostatnich latach prowadzili w kościele NMP prace archeologiczne, znaleźli pod prezbiterium dwa wcześniejsze, murowane kościoły, datowane na XIII wiek.

Kościół pw. Ducha Świętego

Pochodzi z XVIII w. i początkowo był zborem ewangelickim. Od 1945 r. w posiadaniu o.o. jezuitów, pełni także funkcję kościoła akademickiego. Został zbudowany w 1756 r. bez wieży wg projektu architekta Efraina Schrogera. Obecna wieża (wys. 64 m) została dobudowana w latach 1897-1899. Wnętrze jest trójnawowe o układzie halowym. Wyposażenie rokokowe z ołtarzem głównym z 1756 r. oraz dwoje intarsjowanych drzwi zaliczanych do najwyższych osiągnięć toruńskiego stolarstwa artystycznego. W 1989 r. w kościele wybuchł pożar, który doszczętnie strawił piękne organy z XVIII w.

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)